

Szablon projektu dokumentacji Planu

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Radziechowach PLH240007 w województwie śląskim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Kościół w Radziechowach
Kod obszaru	PLH240007
Opis granic obszaru	
SDF	Standardowy Formularz Danych - plik PDF
Położenie	województwo śląskie, powiat żywiecki, gmina Radziechowy-Wieprz
Powierzchnia obszaru (w ha)	0,06
Status prawny	obszar mający znaczenie dla Wspólnoty na podstawie Decyzji Komisji 2008/218/WE z 25 stycznia 2008 r.
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	30-06-2014
Termin zatwierdzenia Planu	<i>Data wydania zarządzenia RDOŚ. Podana data powinna zostać zapisana w formacie <u>dd - mm - rrrr</u></i>
Koordynator Planu	Jerzy Pukowski, jerzy.pukowski.katowice@rdos.gov.pl , +48338136226
Planista Regionalny	Mirosława Mierczyk-Sawicka mirosława.mierczyk-sawicka.katowice@rdos.gov.pl +48324206830
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, ul. Dąbrowskiego 22, 40-032 Katowice, sekretariat.katowice@rdos.gov.pl , +48324206801

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
	Na terenie ostoji nie wyznaczono innej formy ochrony przyrody	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Teren objęty PZO: cały obszar o powierzchni 0,06 [ha]

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Specjalny obszar ochrony siedlisk Kościoł w Radziechowach PLH240007 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Obszar ten został zatwierdzony przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2008/218/WE z 25 stycznia 2008 r.).

Obejmuje on budynek kościoła parafialnego p.w. św. Marcina w Radziechowach. Wraz z przykościelnym cmentarzem jest wpisany do rejestru zabytków. Na strychu kościoła stwierdzono obecność letniej kolonii rozrodczej podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*). Najbliższe otoczenie kościoła jak i całej miejscowości stanowi teren o stosunkowo zwartej, niskiej zabudowie z licznymi kępami, szpalerami i alejami drzew, niewielkimi sadami i ogrodami. Dnem doliny, w odległości kilkudziesięciu metrów od budynku kościoła przepływa potok Wieśnik, który został uregulowany na odcinku kilkuset metrów od kościoła w górę biegu. Zbocza wzgórz otaczających miejscowość są zajęte pod uprawy rolne, łąki, pastwiska przedzielone kępami drzew i krzewów. Najbliższy obszar leśny, na stokach góry Wytrzyszczona, jest odległy od kościoła o 1,5 km.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Kościoł w Radziechowach PLH240007 został wyznaczony dla ochrony podkowca małego (*Rhinoloppus hipposideros*). Liczba przedmiotów ochrony może jednak ulec weryfikacji w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego. W odniesieniu do tego obszaru nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat. Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych winno być wydane w ciągu 6 lat od dnia

zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony czyli zapewnienie, że kolonia letnia podkowca małego, dla ochrony której wyznaczono obszar, nie zostanie utracona. Plan ma określić aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia gatunku na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania. W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Radziechowach PLH240007:

1. Założenia podstawowe:

- 1) wyznaczenie zadań ochronnych na okres 10 lat (zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000);
- 2) zapewnienie, że kolonia letnia i gatunek dla ochrony, którego wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunku na danym terenie oraz identyfikacja niezbędnych działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów..

1. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie weryfikacji aktualnego stanu liczebności gatunku chronionego oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost poziomu liczebności). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie stałego poziomu liczebności oraz zapobieganie jego spadkowi;
- 2) ustalenie metod przeciwdziałania i ograniczenia następujących zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony kolonii lęgowej podkowca małego:
  - zaburzenie struktury siedliska w związku z prowadzeniem remontów strychu i dachu świątyni,
  - objęcie iluminacją miejsc wylotów i tras przelotów,
  - montaż przekaźników telefonii komórkowej,
  - usuwanie zadrzewień i ciągów roślinności drzewiastej wokół kościoła,
  - zabijanie poszczególnych osobników, w okresie rozrodczym;
  - zmiana stosunków wodnych (przesuszenie bądź zalanie) okolicznych stawów, rowów melioracyjnych oraz cieków naturalnych,
  - zmiana struktury użytkowania terenów rolnych i leśnych.

Uwzględniając przedmiot ochrony oraz dane zawarte w dokumentacji stanu przyrody, znajdującej się w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, stwierdzono że dla wypracowania prawidłowej strategii ochrony gatunku w procesie formułowania zapisów planu konieczne będzie określenie aktualnego stanu ochrony podkowca małego oraz określenie warunków zachowania lub poprawy tego stanu, w tym:

- ustalenie związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy stanem ochrony podkowca małego i ewentualnie innych gatunków zwierząt (w tym nietoperzy), a zmiennością warunków siedliskowych,
- zidentyfikowanie innych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na stan populacji gatunku,
- określenie strategii ochrony, w tym rodzaju i zakresu koniecznych działań ochrony czynnej,
- określenie zakresu monitoringu gatunku stanowiącego przedmiot ochrony,
- wskazanie sposobów zagospodarowania terenu niekorzystnie wpływających na stan ochrony elementów środowiska przyrodniczego, jako podstawa do przeprowadzenia analizy obowiązujących gminnych dokumentów planistycznych,
- czynny udział w spotkaniach komunikacyjnych z interesariuszami obszaru.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu ochrony – do prac nad planem zostaną zaproszeni przedstawiciele gminy, rolników, leśników itd., a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz na bieżąco je uaktualniał na stronie internetowej www.katowice.rdos.gov.pl. oraz szczegółowo określi sposób komunikowania się z zainteresowanymi osobami i podmiotami.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. rozrodcza	Pop. Przemieszczająca się	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z	1303	Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>			73			C	B	C	C	Dane pochodzą z SDF (kwiecień 2008) są zgodne z wynikami Państwowego Monitoringu Środowiska – monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych z 2011r.

Gdzie symbol Z – zwierzęta.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

1. Tok prac nad planem przyjęty na początku procesu:

Dla zapewnienia udziału społeczeństwa oraz różnych grup interesu przyjmuje się zasadę otwartości i jawności na każdym etapie opracowania projektu planu zadań ochronnych oraz stymulowania aktywnej partycypacji w procesie projektowym, w celu:

- poszerzenia wiedzy o potencjalnych zagrożeniach gatunków i siedlisk,
- uzyskania informacji o poza-przyrodniczych uwarunkowaniach funkcjonowania obszaru,
- zapewnienia skuteczności ochrony poprzez wypracowanie sposobów ochrony / zadań ochronnych akceptowanych przez grupy interesu.

Przyjmuje się formę pisemnej komunikacji, jako podstawową zasadę wszelkich działań w tym zakresie. W formie pisemnej przekazywane będą wszelkie informacje, podsumowania, zapytania itp.

Ponadto kanałem udostępniania informacji o projekcie wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom będzie portal internetowy, zwany „Platformą komunikacyjno-informacyjną” (PIK) oraz strona internetowa Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach www.katowice.rdos.gov.pl.

Przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Radziechowach PLH240007 jest kolonia letnia nietoperza z gatunku podkowiec mały wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, która mieści się na strychu kościoła parafialnego. Największym zagrożeniem dla zachowania kolonii letniej nietoperzy może być remont strychu przeprowadzony w terminie kwiecień-październik, a także ogranicz wlotów dla nietoperzy na strych i wieżę. Ponadto istotnym zagrożeniem może być częste niepokojenie nietoperzy w okresie rozrodczym związane z prowadzeniem prac konserwacyjnych. Duży wpływ na wielkość populacji może mieć stosowanie chemicznych środków konserwujących elementy konstrukcji dachu. W wyniku rozpoznania powyższych zagrożeń stwierdzono, że priorytetowym zadaniem jest podjęcie działań zmierzających do określenia możliwości a następnie metod zabezpieczenia ww. obiektu przed ww. czynnikami w sposób gwarantujący zachowanie istniejących obecnie warunków siedliskowych.

Warunki zapewnienia właściwego stanu ochrony nietoperzy stanowiących przedmiot ochrony obszaru były już wcześniej analizowane m.in. w „Strategii zarządzania dla obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach” opracowanej przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie w ramach projektu: „Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura 2000 dla zrównoważonego rozwoju w Karpatach”.

Ponadto w latach 2009-2012 prowadzono letni monitoring liczebności podkowca małego w ramach programu ochrony tego gatunku w Polsce realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”.

Zgodnie z obowiązującymi założeniami opracowanie projektu tego dokumentu poprzedzone zostanie szerokim procesem konsultacji społecznych tak, aby zapewnić spójność zapisów pzo z wypracowaną wcześniej koncepcją działania ochronnego.

Z każdego spotkania sporządzony będzie pisemny protokół oraz lista obecności a następnie udostępniane na stronie internetowej.

Całość korespondencji wraz z protokołami z ewentualnych spotkań i listami obecności będzie gromadzona w celu udokumentowania przebiegu procesu komunikacji.

Biorąc pod uwagę położenie analizowanej ostoi oraz przedmioty ochrony do procesu sporządzania planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 należy zaprosić przedstawicieli:

- Marszałka Województwa Śląskiego,
- Wojewody Śląskiego,
- Urzędu Gminy Radziechowy-Wieprz,
- Starostwa Powiatowego w Żywcu,

- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach
- środowisk naukowych związanych z ochroną nietoperzy
- organizacji pozarządowych zaangażowanych w ochronę przyrody.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach należy poinformować oficjalnie o przystąpieniu do planu, o trwaniu prac nad planem, o wdrażaniu planu oraz występować o udostępnianie informacji lub o dostarczenie danych.

Starostwo należy poinformować oficjalnie o przystąpieniu do planu, o trwaniu prac nad planem oraz o wdrażaniu planu. To również grupa do której należy występować o udostępnianie informacji lub o dostarczenie danych.

Przedstawiciele Urzędu Gminy w Radziechowym-Wieprzu to zainteresowani, z którymi należy się oficjalnie konsultować i wnioskować o komentowanie wersji planu i innych dokumentów poprzez wysyłanie wersji kolejnych etapów planu i zapewnienie możliwości ustosunkowania się do nich.

Marszałka Województwa Śląskiego w celu informowania o każdym etapie opracowywania planu oraz Wojewodę Śląskiego w celu uzyskania niezbędnych uzgodnień.

Twórców SDF tj. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, Instytut Ochrony Przyrody PAN oraz ekologiczne organizacje pozarządowe, a także jednostki naukowe, które związane były z pracami dotyczącymi obszaru Natura 2000 należy poinformować oficjalnie o przystąpieniu do planu, o trwaniu prac nad planem, o wdrażaniu planu oraz prosić o udostępnianie informacji lub o dostarczenie danych.

2.Faktyczny tok prac nad planem: do uzupełnienia po przebiegu konsultacji

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

L.p	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	Marszałek Województwa Śląskiego Wojciech Saługa	planowanie, monitorowanie, doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Ligonja 46 40-037 Katowice	Tel. (32) 20 78 290 Fax. (32) 20 78 291 marszal@slaskie.pl
2	Wojewoda Śląski Piotr Litwa	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Jagiellońska 25 40-032 Katowice	Tel. (32) 20 77 777

3	Starosta Żywiecki Andrzej Kalata	udostępnienie informacji	Ul. Krasieńskiego 13 34-300 Żywiec	Tel. (33) 86 124 24 starostwo@zywiec.powiat.pl
4	Wójt Gminy Radziechowy Wieprz Maciej Mika	udostępnienie informacji	Wieprz 700 34-381 Radziechowy	Tel. (33) 86 766 10, Fax (33) 86 766 13 ug@radziechowy-wieprz.pl
5	Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska Anna Wrześniak	kontrola, monitorowanie, udostępnienie informacji	ul. Wita Stwosza 2 40-036 Katowice	Tel. (32) 201 76 00, (32) 251 80 40 Fax. (32) 251 55 54 sekretariat@katowice.pios.gov.pl
6	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Francuska 12 40-015 Katowice	Tel.(32) 253 77 98, Fax. 256-48-58 sekretariat@wkz.katowice.pl
7	Klub Gaja Prezes Jacek Bożek	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Parkowa 10 43-365 Wilkowice	Tel/Fax (33) 812 36 94 klubgaja@klubgaja.pl
8	Klub Przyrodników Prezes Robert Stańko	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. 1 Maja 22 66-200 Świebodzin	Tel. 683 828 236 kp@kp.org.pl
9	Polski Klub Ekologiczny	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Ks. Ziemowita 1 IIIp. 44-100 Gliwice	

10	Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” Prezes Krzysztof Konieczny	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Podwale 75 50-449 Wrocław	Tel/Fax (71) 343 09 58 pronatura@pronatura.org.pl
11	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Prezes Radosław Ślusarczyk	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Jasna 17 43-360 Bystra	Tel./Fax: (33) 817 14 68 33 818 31 53 biuro@pracownia.org.pl
12	Zarząd Okręgowy Ligi Ochrony Przyrody w Katowicach	doradzanie, promowanie	ul. Bratków 4 40-045 Katowice	Tel./Fax (32) 251- 05-21
13	Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”	doradzanie, promowanie	ul. Stolarska 7/3 60-788 Poznań	Tel./Fax.:(61) 662 86 06 Tel./Fax.: (61) 843 21 60 biuro@salamandra.org.pl
14	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska Dyrektor Jerzy Parusel	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Św. Huberta 35 40-543 Katowice	Tel.(32) 209 50 08, 609 29 93 wew. 11 j.parusel@cdpgs.katowice.pl
15	Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk Dyrektor Zbigniew Bocheński	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Sławkowska 17 31-016 Kraków	Tel. (12) 422 19 01 Fax: (12) 422 42 94 e-mail: office@isez.pan.krakow.pl
16	Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk Dyrektor Henryk Okarma	doradzanie, udostępnienie informacji	al. A. Mickiewicza 33 31-120 Kraków	Tel. (12) 632 22 21 370 35 14 Fax. (12) 632 24 32 sekretariat@iop.krakow.pl

17	Kuria Diecezjalna Diecezji Bielsko-Żywieckiej	Udostępnianie informacji, udostępnienie obiektu	ul. Żeromskiego 5-7 43-300 Bielsko-Biała	Tel. 33 81 90 600 Fax. 33 81 91 202 kuria@kuria.bielsko.pl
18	Parafia pw. Św. Marcina ks. Ryszard Kubasiak	Udostępnianie informacji, udostępnienie obiektu	ul. Plebańska 1 34-381 Radziechowy	Tel. 33 867 60 21

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	Jolanta Prazuch	Regionalny Konserwator Przyrody Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach	RDOŚ Katowice/wykonawca	sekretariat.katowice@rdos.gov.pl 32 42 06 801
2	Jerzy Pukowski	Koordynator planu	RDOŚ Katowice/wykonawca	jerzy.pukowski.katowice@rdos.gov.pl 33 8136226
3	Mirosława Mierczyk-Sawicka	Planista regionalny	RDOŚ Katowice	mirosława.mierczyk-sawicka.katowice@rdos.gov.pl 324206830
4	Jadwiga Górna	Przedstawiciel Gminy	Urząd Gminy Radziechowy-Wieprz	
5	Wiesław Winiarski	Przedstawiciel Starostwa	Starostwo Powiatowe w Żywcu	
7	Iwona Korlacka	Przedstawiciel Wojewody	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	
8	Marcin Warchałowski	Chiropterolog, wykonujący badania w obszarze	Uniwersytet Zielonogórski	muflon.1985@tlen.pl

9	Rafał Szkudlarek	Chiropterolog, wykonawca Państwowego Monitoringu Środowiska gatunku nietoperzy występujących w Kościele w Radziechowach	Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”	ul. Podwale 75 50-449 Wrocław
10	Jerzy Parusel	Dyrektor CDPGŚ	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	j.parusel@cdpgs.katowice.pl 032 209 50 08, 609 29 93 wew. 11
11	ks. Ryszard Kubasiak	Przedstawiciel Zarządcy obiektu	Parafia pw. Św. Marcina w Radziechowach	

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	Materiały publikowane	Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004. Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. 6., s. 500. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.	Szczegółowy opis gatunków zwierząt, ich rozmieszczenia geograficznego, stanu zachowania, czynników zagrażających oraz metod ochrony.	Poradniki podają proponowane sposoby ochrony, co ułatwia konstruowanie planów ochrony poszczególnych obszarów naturalnych, a także realizację planów i programów ochrony. Opracowanie szczegółowo określa specyfikę funkcjonowania gatunków zwierząt.	RDOŚ w Katowicach
2		Makomaska-Juchiewicz M. (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.	Szczegółowe informacje o gatunku (status prawny, zagrożenia, opis, biologia, wymagania siedliskowe, rozmieszczenia w Polsce) oraz metodyce monitoringu zwł. waloryzacji parametrów stanu populacji oraz siedliska, a także informacje o ochronie	Wskazane w opracowaniu metodyki monitoringu ułatwiają konstruowanie planów ochrony poszczególnych obszarów naturalnych, a także realizację planów i programów ochrony w odniesieniu do podkowca małego. Wskazane w opracowaniu kryteria oceny stanu ochrony i wskaźniki monitoringu pozwalają na przyjęcie wspólnej metodyki oceny umożliwiającej porównanie wyników pzo z wynikami monitoringów przeprowadzanych dla przedmiotów ochrony przez GIOŚ.	http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_zwierzeta_1.pdf

3		<p>Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.</p>	<p>Szczegółowe informacje o gatunku (status prawny, zagrożenia, opis, biologia, wymagania siedliskowe, rozmieszczenia w Polsce) oraz metodyce monitoringu zwł. waloryzacji parametrów stanu populacji oraz siedliska, a także informacje o ochronie</p>	<p>Wskazane w opracowaniu metodyki monitoringu ułatwiają konstruowanie planów ochrony poszczególnych obszarów naturalnych, a także realizację planów i programów ochrony w odniesieniu do podkowca małego. Wskazane w opracowaniu kryteria oceny stanu ochrony i wskaźniki monitoringu pozwalają na przyjęcie wspólnej metodyki oceny umożliwiającej porównanie wyników pzo z wynikami monitoringów przeprowadzanych dla przedmiotów ochrony przez GIOŚ.</p>	<p>http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_zwierzeta_2.pdf</p>
4		<p>Mysłajek, R. W., Nietoperze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Poradnik ochrony. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”. Twardorzeczka 2008</p>	<p>Informacje o gatunku (status prawny, opis występowania w obszarze Beskidu Śląskiego, zagrożenia dotyczące ochrony).</p>	<p>Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o przedmiocie ochrony</p>	<p>RDOŚ Katowice</p>

5.		Sachanowicz, K., Ciechanowski, M., Nietoperze Polski. MULTICO Oficyna Wydawnicza Warszawa 2005, 2008. s. 32–37.	Informacje o gatunku (status prawny, opis występowania, zagadnienia dotyczące ochrony).	Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o przedmiocie ochrony	RDOŚ Katowice
6.	Plany/programy/strategie/ projekty	ProNatura. Program ochrony podkowca małego w Polsce	Szczegółowe informacje o gatunku (status prawny, zagrożenia, opis, biologia, wymagania siedliskowe, rozmieszczenia w Polsce), a także informacje o ochronie	Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o przedmiocie ochrony.	www.podkowiec.pronatura.org.pl
7.	Raporty	Węgiel, A. 2013. Podsumowanie wyników inwentaryzacji i monitoringu stanowisk podkowca małego wykonywanych w latach 2008-2013. w: Ochrona podkowca małego w Polsce.	Zawiera informacje dotyczące oceny wskaźników poszczególnych parametrów populacji oraz identyfikację zagrożeń.	Podstawowe źródło informacji dotyczące stanu zachowania gatunku i jego siedliska, zagrożeń i wynikających z tego potrzeb w zakresie działań ochronnych.	http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/
8.		Szkudlarek, R., 2012. Raport. Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). w: Wyniki Państwowego Monitoringu Ochrony Środowiska - Zwierzęta.	Zawiera informacje dotyczące oceny wskaźników poszczególnych parametrów populacji i siedliska gatunku oraz identyfikację zagrożeń.	Podstawowe źródło informacji dotyczące stanu zachowania gatunku i jego siedliska, zagrożeń i wynikających z tego potrzeb w zakresie działań ochronnych.	http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Ostoja położona jest w województwie śląskim, powiecie żywieckim, gminie Radziechowy-Wieprz w jednej z najstarszych wsi Żywiecczyny - Radziechowy. Obszar leży na południowo-zachodnim krańcu Kotliny Żywieckiej, około 3 km na południowy-zachód od Żywca. Pod względem biogeograficznym obszar zaliczany jest do regionu alpejskiego. Obszar o powierzchni 0,06 ha obejmuje rzymsko-katolicki kościół pod wezwaniem św. Marcina wraz z najbliższym otoczeniem.

Na strychu kościoła w Radziechowach corocznie formowana jest kolonia rozrodcza podkowca małego. Jest to jedna z najważniejszych kolonii rozrodczych podkowca małego w województwie śląskim. Monitoring tego nietoperza, prowadzony jest w tym obiekcie od 1992 roku. Początkowo w latach 1992-1997 liczebność kolonii wahała się między 25-45 osobników. Potem nieznacznie wzrosła, w 2000 roku obserwowano szczyt liczebności - kolonia liczyła wtedy 73 osobniki. W ciągu następnych kilku lat liczebność kolonii nieznacznie zmalała. Od kilku lat jej liczebność utrzymuje się na podobnym poziomie 35-40 dorosłych osobników. Trudno jednoznacznie rozstrzygnąć, jakie były przyczyny spadku liczebności kolonii rozrodczej. Przypuszczalnie złożyło się na to kilka przyczyn: bardzo niska powierzchnia terenów zadrzewionych w bliskim sąsiedztwie ostoi - w promieniu 1,5 km od kościoła powierzchnia terenów zadrzewionych nie przekracza kilku procent. Być może także iluminacja nocna świątyni, oraz szczuplenie powierzchni terenów leśnych usytuowanych na stokach sąsiednich wzgórz i pogorszenie ich stanu. Warunki bytowe kolonii rozrodczej są bardzo dobre. Dzięki działaniom PTPP „pro Natura” i przychylności gospodarza świątyni strych przystosowano do obecności nietoperzy: strych jest nieużytkowany, cała kubatura strychu i wieży została udostępniona dla nietoperzy, zamontowano podest na guano nietoperzy, wloty na strych i wieżę dla nietoperzy są, drożne i oznakowane. Wejście na strych jest zabezpieczone i niedostępne dla osób trzecich. Nerozwiązana pozostaje kwestia iluminacji wieży kościoła.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (*Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006, bądź jeśli jest to możliwe dane dokładniejsze np. PODGiK*).

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
<i>Lasy</i>	<i>Skarb Państwa</i>	0	0
	<i>Własność komunalna</i>	0	0
	<i>Własność prywatna</i>	0	0
	<i>Inne</i>	0	0
<i>Grunty orne</i>		0	0
<i>Łąki trwałe</i>		0	0
<i>Pastwiska trwałe</i>		0	0
<i>Sady</i>		0	0
<i>Grunty pod stawami</i>		0	0
<i>Nieużytki</i>		0	0
<i>Wody stojące</i>		0	0

<i>Wody płynące</i>		0	0
<i>Grunty zabudowane</i>		0,06	100%
<i>Inne</i>		0	0

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
<i>Lasy</i>	<i>Lasy Państwowe</i>	<i>wg jednostek wdrażających</i>	<i>wg jednostek wdrażających</i>
	<i>Lasy komunalne</i>	0	0
	<i>Lasy prywatne</i>	0	0
	<i>Inne</i>	0	0
<i>Sady</i>		0	0
<i>Trwale użytki zielone</i>		0	0
<i>Wody</i>		0	0
<i>Tereny zadrzewione lub zakrzewione</i>		0	0
<i>Inne</i>		0	0

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
2	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Radziechowy-Wieprz w obszarach Radziechowy, Przybęda, Wieprz-1, Wieprz-2, Wieprz-3, Brzuśnik, Bystra i Juszczyna zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy Nr XLIII/284/14 z dnia 27 marca 2014 r.	Urząd Gminy Radziechowy	Brak ustaleń dokumentu mogących mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach.	Brak przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach objętych wpływem ustaleń dokumentu.	Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Komentarz: brak wdrażanych i projektowanych planów/programów/projektów, które mogą mieć wpływ na przedmioty ochrony

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
	Gatunki zwierząt						
1	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophu hipposideros</i>)	C		1		Wystarczający	Występowanie gatunku zweryfikowano w 2013 r. w ramach projektu „Ochrona podkowca małego w Polsce” realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Siedliska przyrodnicze nie stanowią przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Gatunki roślin nie stanowią przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*)

Przedstawiciel nielicznie reprezentowanej w Polsce rodziny podkowcowatych, jeden z najmniejszych i najbardziej zagrożonych krajowych nietoperzy. Rozpiętość skrzydeł 19-25 cm, masa ciała 5-9 g. Futro na grzbiecie jasnobrażowe, część brzuszna jaśniejsza koloru szarego. Uszy i pyszczek jasne. Charakterystyczna narośl wokół nozdrzy w kształcie podkowy, od której pochodzi nazwa podkowców. Skrzydła ciemne, zaokrąglone i szerokie, umożliwiające wolny, ale bardzo precyzyjny lot; podczas hibernacji owijają nimi szczelnie całe ciało. W koloniach rozrodczych i zimowych wiszą na ogół bezpośrednio pod stropem, nigdy nie wciskając się w szczeliny. Odchody paciorkowate zbudowane z połączonych ze sobą po 2-4 sztuki beczułkowatych granulek. Sezon wiosenno-letni (kwiecień-sierpień) to dla podkowców okres ciąży, porodu i wychowywania młodych. W czasie od sierpnia do listopada odbywają gody i akumulują zapasy tłuszczu, natomiast w miesiącach zimowych (listopad- kwiecień) hibernują. Na kolonie rozrodcze wybierają zazwyczaj strychy budynków, miejscem godów są prawdopodobnie jaskinie lub inne schronienia o podobnym mikroklimacie. Podkowiec mały hibernuje w słabo wentylowanych podziemiach o stałej dość wysokiej temperaturze ok. 5-9 °C, najczęściej jaskiniach i opuszczonych sztolniach.

W obszarze Radziechowy podkowiec mały znany jest przede wszystkim z okresu rozrodu. Tu znajduje się jedna z zaledwie kilku znanych na tym terenie kolonii rozrodczych, zajmująca strych i wieżę kościoła.

Podkowiec mały nie podejmuje dalekich wędrówek i na zimowiska zwykle wybiera obiekty podziemne zlokalizowane w odległości kilku do kilkunastu kilometrów od miejsca przebywania kolonii letniej.

Stan zachowania siedliska gatunku w sieci:

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska do monitorowania w 2009 roku wybrano zarówno schronienia zimowe jak i siedliska wykorzystywane przez ten gatunek w okresie rozrodu. Wytypowano 34 stanowiska badawcze. Wszystkie badane stanowiska położone były w rejonach częstego występowania gatunku i znajdowały się w obrębie regionu biogeograficznego kontynentalnego i alpejskiego.

Ocena stanu ochrony gatunku w regionie alpejskim (schronienia letnie)			
Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
U1	FV	FV	U1

W oparciu o wyniki monitoringu 18 stanowisk podkowca małego, stan ochrony gatunku w regionie biogeograficznym alpejskim można uznać za niewłaściwy. Na 7 badanych stanowiskach wykazano spadek liczebności nietoperzy. Może to wskazywać na to, że to zjawisko nie jest związane wyłącznie z bezpośrednimi zmianami zachodzącymi w siedliskach na stanowiskach rozrodczych. W wielu obszarach wciąż nie rozpoznane pozostają stanowiska zimowe oraz żerowiska podkowca małego, co byłoby ważne dla całościowej oceny siedlisk. Dlatego niezbędnym wydaje się zinventaryzowanie stanowisk zimowych tego gatunku oraz zidentyfikowanie żerowisk.

Państwowy Monitoring Ochrony Środowiska obejmował również stanowisko gatunku w obszarze Natura 2000 Kościół w Radziechowach, gdzie ocena stanu ochrony podkowca małego przedstawia się następująco:

Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
FV	U1	U1	U1

Niewłaściwa ocena ogólna wynika z niewłaściwego stanu siedliska (obecności iluminacji kościoła) i słabiej ocenionej perspektywy ochrony (obecnie brak zgody na wyłączenie części iluminacji).

Zagrożenia

Największym zagrożeniem dla kolonii letniej podkowca małego są prace remontowe strychu świątyni, konserwacja więźby dachowej i uszczelnienie strychu. Ponadto wpływ na wielkość populacji może mieć usuwanie zadrzewień i liniowych ciągów roślinności usytuowanych w pobliżu kościoła oraz kurczenie się dogodnych terenów żerowania.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem										
L.p.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
	Gatunki									
2	Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	1303	A	Populacja	Liczebność	FV	FV	U1	U1	Nie dokonywano weryfikacji danych w terenie z uwagi na aktualność dostępnych danych pochodzących z Państwowego Monitoringu Środowiska
					Struktura wiekowa	FV	FV			
				Siedlisko	Powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	U1	U1			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	U1	U1			
					Ekspozycja wlotów	U1	U1			
					Łączność schronienia z żerowiskami	U1	U1			
					Niezmienność warunków mikroklimatycznych	U1	U1			
					Zmiany w strukturze żerowisk w	U1	U1			

					otoczeniu schronień					
				Perspektywy ochrony/ zachowania		U1	U1			

Z wyników uzyskanych w ramach ww. monitoringu jednoznacznie wynika, że parametrem mającym decydujący wpływ na obniżenie ogólnej oceny stanu ochrony jest stan siedliska. Parametr ten jest oceniany na U1 ze względu na niszczenie i wycinanie pobliskich zakrzewień w korycie potoku Wieśnik, ponadto czynnikiem mającym wpływ na taką ocenę jest także duża odległość od zwartych kompleksów leśnych. Iluminacja wlotów jest także jednym z czynników obniżających ogólną ocenę, jednak nie najważniejszym, należy w związku z powyższym podjąć próbę podpisania porozumienia z zarządcą obiektu w zakresie zmiany jego stanowiska dotyczącego oświetlenia.

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)			E06.02 odbudowa, remont budynków	Prace związane z bieżącym utrzymaniem budynku. Konserwacja więźby dachowej, drewnianych elementów dachu. Zabudowa strychu rozumiana jako zmiana sposobu użytkowania. Uszczelnianie strychu - likwidacja wlotów. Zmiana kształtu okienek wlotowych. Ograniczenie światła wlotu do średnicy poniżej 12 cm.
G05iInna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka				Intensywne zewnętrzne oświetlenie budynku obejmujące wloty dla nietoperzy powodujące ich płoszenie	
			A10.01 usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	Utrata żerowiska – wycinka drzew, krzewów oraz usuwanie roślinności nadwodnej rosnącej wzdłuż potoku Wieśnik	

				G05.06 chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych	Wycinka lub nadmierne przycinanie drzew w bezpośrednim otoczeniu kolonii
				A02.01 intensyfikacja rolnictwa	Nadmierne stosowanie pestycydów.
				G.05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Płoszenie nietoperzy w wyniku przebywania osób na strychu w okresie ich rozrodu (od 15 kwietnia do 15 września). Obniżenie lub brak akceptacji społecznej wynikający z zaniechania lub niewłaściwego prowadzenia działań związanych z usuwaniem guana ze strychu i poddasza.

Stwierdzone wyżej potencjalne i istniejące zagrożenia dotyczą przede wszystkim czynności związanych z remontami i innymi pracami prowadzonymi w budynku kościoła. Mogą to być doraźne prace remontowe prowadzone na dachu lub na strychu bez konsultacji. Prace te mogą w tym przypadku uniemożliwić dalszy rozwój populacji podkowca małego w całym obszarze Beskidu Śląskiego. Zagrożeniem dla stabilności populacji nietoperzy w kolonii może być obecność osób na strychu w okresie ich rozrodu oraz obniżenie akceptacji społecznej dla działań ochronnych z powodu zaniechania lub niewłaściwego prowadzenia działań chroniących konstrukcję budynku przed chemicznym działaniem zbierającego się guana.

Pozostałe potencjalne zagrożenia nie związane ze świątynią będącą siedliskiem kolonii rozrodczej to: usuwanie drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła oraz na trasach ich migracji, czyli głównie wzdłuż cieków wodnych, a także likwidacja lokalnych zadrzewień lub zakrzewień o strukturze liniowej. Wynika to z biologii podkowca małego, który w trakcie przelotów utrzymuje z reguły bardzo niski poziom lotu oraz lubi miejsca zakrzewione i zadrzewione.

W trakcie żerowania stosuje metodę zbierania owadów z powierzchni liści. Z tym zachowaniem związane jest kolejne zagrożenie dla populacji polegające na nadmiernym stosowaniu pestycydów w uprawach polowych.

5. Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
5	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	U1	Utrzymanie stanu ochrony gatunku co najmniej na poziomie U1	10 lat

Przyjęte cele dotyczą utrzymania stanowiska w postaci kolonii rozrodczej podkowca małego (jedynego przedmiotu ochrony), co pozwoli na zachowanie populacji tego gatunku w obszarze Natura 2000.

Przedmiot ochrony uzyskał ocenę U1 ze względu na bryły budynku oraz kurczące się żerowiska w okolicy. Jednakże opracowanie projektu modyfikacji istniejącej iluminacji kościoła oraz późniejsza jej realizacja w taki sposób, by miejsca dolotu nietoperzy do schronienia i miejsca wlotu i wylotu pozostały w cieniu pozwoli na uzyskanie oceny FV.

Dodatkowo zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie ciągów roślinności oraz naturalnych cieków wodnych mogących stanowić szlaki migracyjne podkowca małego pozwoli na określenie skali zagrożenia związanego z utratą żerowisk.

Moduł C**6. Ustalenie działań ochronnych**

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
		1	Budowa platform	Budowa platform zbierających guano w miejscach koncentracji nietoperzy.	Strych kościoła	W trzecim roku obowiązywania planu	ok. 30	RDOŚ
		2	Sprzątanie guana	Usunięcie gromadzącego się co roku guana, poza okresem rozrodu (od 15.09. do 15.04). Praca może być wykonana ręcznie, jednak lepsze efekty przynosi wykorzystanie przemysłowego odkurzacza z rurą ssącą wprowadzaną od zewnątrz. Zebrane odchody powinny zostać we właściwy sposób zutyli-zowane.	Strych kościoła	W miarę potrzeb począwszy od roku 2019	7,5	RDOŚ
		3	Zabezpieczenie podłogi poddasza przy pomocy paroprzepuszczalnej folii oraz okresowa wymiana folii i inne drobne prace konserwacyjne	Paroprzepuszczalna folia przymocowana na całej powierzchni podłogi, ulega zużyciu i należy ją regularnie wymieniać. Folię należy rozpinać na całej platformie, mocując ją dokładnie zszywkami. Do tego celu nadaje się wyłącznie folia zbrojona, o gładkiej, śliskiej powierzchni. Prace należy wykonywać poza okresem rozrodu (od 15.09. do 15.04).	Strych kościoła	2 razy w latach 2019 i 2021	2	RDOŚ
		<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					

		1	Utrzymanie bezpiecznego wlotu dla nietoperzy	Opracowanie projektu modyfikacji istniejącej iluminacji kościoła.	Bezpośrednie otoczenie kościoła	Nie później niż w szóstym roku obowiązywania planu.	-	Właściciel/ RDOŚ
		<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
		1	Monitoring stanu ochrony stanowiska	Kontrola drożności wlotów, stanu oznakowania oraz stopnia zacielenia.	Strych kościoła.	Corocznie - w lipcu	20	RDOŚ
		<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
		1	Identyfikacja liniowych fragmentów zadrzewień w najbliższej okolicy obszaru	Inwentaryzacja w promieniu 1,5–2 km wokół kościoła ciągów roślinności oraz naturalnych cieków wodnych mogących stanowić szlaki migracyjne podkowca małego	Grupy zadrzewień oraz cieków wodnych występujące wokół kolonii	Nie później niż w szóstym roku obowiązywania planu.	Do ustalenia	RDOŚ
		2	Identyfikacja innych schronień letnich podkowca małego oraz jego zimowisk.	Identyfikacja w promieniu 1,5-2 km innych schronień letnich podkowca małego oraz jego zimowisk, a także weryfikacja występowania sąsiednich kolonii gatunku wraz z oceną ich stanu zachowania.	Otoczenie ostoi w promieniu 1,5 – 2 km	Nie później niż w szóstym roku obowiązywania planu.	Do ustalenia	RDOŚ

Zaplanowano trzy działania związane z ochroną czynną. Dotyczą one zabezpieczenia obiektu przed negatywnymi efektami mogącymi wynikać z nadmiernej ilości guana nietoperzy gromadzącego się na strychu kościoła.

Zaplanowano jedno działanie związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania polegające na opracowaniu projektu modyfikacji istniejącej iluminacji obiektu, w celu zapewnienia nietoperzom bezpiecznych (osłoniętych przed bezpośrednim oświetleniem i drapieżnikami) wlotów.

Monitoring stanu ochrony stanowiska wykonuje się, aby sprawdzić czy podejmowane działania ochronne przynoszą właściwy skutek oraz aby monitorować zmiany zachodzące w środowisku. W razie stwierdzenia niepożądanych zmian, można będzie podejmować odpowiednie środki zaradcze.

Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony jest bardzo istotne ze względu na potrzebę uwzględnienia tras przelotów do żerowisk ewentualnej migracji pomiędzy innymi stwierdzonymi w pobliżu koloniami letnimi (kaplica w Radziechowach). Na podstawie tych badań możliwe będzie ewentualne rozważenie możliwości poszerzenia obszaru Natura 2000 o wybrane cieków wodne i liniowe ciągi roślinności.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze	Parametry i wskaźniki zgodnie z metodyką GIOŚ Populacja Siedlisko	<ul style="list-style-type: none"> • liczebność, • struktura wiekowa, • powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy, • zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy, • dostępność wlotów dla nietoperzy, • ekspozycja wlotów, • łączność schronienia z żerowiskami, • niezmienność warunków mikroklimatycznych, • zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu schronień. 	Monitoring letni	co najmniej dwukrotnie w okresie obowiązywania planu w okresie 15.04 – 15.09	Strych kościoła w Radziechowach	RDOS Katowice	Brak możliwości określenia poziomu cen we wskazanej perspektywie czasowej

			Perspektywy zachowania						
--	--	--	------------------------	--	--	--	--	--	--

Przyjęto parametry i wskaźniki za PMS.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Jeżeli w trakcie opracowywania planu zidentyfikowane zostaną wskazania do obowiązujących opracowań planistycznych, to należy je umieścić w poniższym zestawieniu.

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
	Brak wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000	

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Sporządzenie planu ochrony nie jest zasadne, z uwagi na zaplanowane działania ochronne oraz zakres wskazanego uzupełnienia stanu wiedzy.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Brak, z uwagi na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy.

W odniesieniu do SDF (załączyć do dokumentacji propozycję zmienionego SDF wg. Instrukcji wypełniania SDF przekazanej przez Zamawiającego).

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
			<i>Uzasadnienie merytoryczne dla wprowadzonych zmian</i>

W odniesieniu do granic obszaru (załączyć plik PDF oraz wektorową warstwę informacyjną GIS zawierające zmienione granice obszaru)

Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
<i>Plik PDF mapy i wektorowa warstwa informacyjna GIS</i>	<i>Uzasadnienie merytoryczne dla wprowadzonych zmian</i>

11. Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

1. Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004. Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. 6., s. 500. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
2. Makomaska-Juchiewicz M. (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.

3. Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
4. Orłowska A. (red). 2012. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Warszawa
5. Lesiński G., Ignaczak M., Kowalski M. 2011. Increasing bat abundance in a major winter roost in central Poland over 30 years. *Mammalia* 75: 163-167.
6. Sachanowicz K., Ciechanowski M. 2005, 2008. Nietoperze Polski. MULTICO Oficyna Wydawnicza Warszawa
7. Kowalski M., Lesiński G. (red.) 2000. Poznajemy nietoperze. ABC wiedzy o nietoperzach, ich badaniu i ochronie. OTON, Warszawa
8. Mysłajek R. W., Nowak S., Kurek K. 2008. Nietoperze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Poradnik ochrony. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, Cieszyn

13. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych

1. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczych, a także wszelkie inne dane o charakterze przestrzennym będące wynikiem prac nad Planem Zadań Ochrony dla obszaru Natura 2000, wykonawca przekazuje w formie cyfrowych warstw wektorowych używanych w systemach informacji przestrzennej (GIS) oraz cyfrowych map tematycznych.
2. Warstwy wektorowe mają spełniać wymagania:
  - a. Sporządzone zgodnie z aktualnymi wersjami „Standardu Danych GIS w ochronie przyrody” autorstwa Macieja Łochyńskiego i Marcina Guzika oraz podręcznika do obsługi platformy informacyjno-komunikacyjnej (PIK) pn. „Platforma Informacyjno-Komunikacyjna Planu Zadań Ochronnych Natura 2000 jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” autorstwa Jarosława Sadowskiego i Rafała Michalaka – aktualne wersje ww. opracowań dostępne są na stronie internetowej GDOŚ
  - b. Układ współrzędnych "PUWG 1992" (EPSG: 2180)
  - c. Format pliku, w którym wykonawca przekaże zleceniodawcy dane, to obligatoryjnie ESRI shapefile (*.shp), ewentualnie dodatkowo formaty danych, na których pracuje dana RDOŚ.
3. Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje m.in. o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.
4. Cyfrowe mapy tematyczne przedstawiające wyniki inwentaryzacji powinny być sporządzone w oparciu o mapy państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Podkład rastrowy ma spełniać wymagania:
  - a. Skala 1:10 000
  - b. Kolor (RGB 24bit)
  - c. Skalibrowany do układu współrzędnych PUWG 1992 i zapisany w pliku TIFF niosącym informacje o georeferencji, tzw. GeoTIFF
5. Wydruki cyfrowych map tematycznych mają spełniać wymagania:
  - a. Format co najmniej A3
  - b. Opatrzony znakami graficznymi i logotypami zgodnie z wymaganiami POIŚ

- c. Rozdzielczość wydruku nie mniejsza niż 300dpi
- 6. Skany map, o których mowa między innymi w punkcie 2.5., należy wykonać w rozdzielczości nie niższej niż 300 dpi.

14. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych GDOŚ 2010

Zgodnie z instrukcją wypełniania SDF wersja 2010.1 z maja 2010 roku przekazaną przez Zamawiającego (http://www.gdos.gov.pl/files/n2000/Instrukcja-wypelniania_SDF_final.pdf).

15. Spis treści

Dla dokumentów w formacie PDF, w których tworzony będzie spis treści, zaleca się wykonanie tzw. aktywnego spisu treści - odnośników do poszczególnych sekcji dokumentów pozwalające na przyspieszenie i optymalizację pracy na obszernych dokumentach. Aktywny spis treści można wykonać w popularnych edytorach tekstu, takich jak Microsoft Word 2007 czy edytor tekstu Writer darmowego pakietu oprogramowanie biurowego OpenOffice.